ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ।

ਚੇਤੂ ਰਾਮ,- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਆਸਾ ਨੰਦ,- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

11 ਨਵੰਬਰ, 1981

1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 502

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ- ਕੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ- ਕੀ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਪੂਰਵ- ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ- ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ- ਕੀ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ- ਹਾਲਾਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੂਜੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(1) (1961) 1 ਐਲ.ਐਲ.ਜੇ. 77.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜੱਜ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਮਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ, ਬਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਜਨਤਾ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਆਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੋਹਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਧੇਰੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕੁਰੀਅਮ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਇਸ ਗੁਣ ਦਾ ਸਾਡੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ (ਨਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਾਂ ਜੱਜ) ਪ੍ਰਬਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਜਾਂ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਦਾਹਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਾਹਰਣ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿਰਫ ਤਰਕਪੂਰਨ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਵਾਇਤੀ ਤਕਨੀਕ ਹੈ।

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(5) ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਸਰਕਾਰੀਆ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅਤੇ 1949 ਦੇ ਐਕਟ III, ਕਰਨਾਲ, ਮਿਤੀ 31 ਮਈ, 1961 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ, ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਪਾਣੀਪਤ, ਮਿਤੀ 14 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਕਿਰਾਏਦਾਰ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ

ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜੇ.ਐਨ. ਸੇਠ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।
ਐਸ. ਸੀ. ਗੋਇਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਦੁਆ, ਜੇ. ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਰੋਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਆਸਾ ਨੰਦ (ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਵੱਲੋਂ ਚੇਤੂ ਰਾਮ (ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ)ਨੂੰ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲਾ ਘਰ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1955 ਤੋਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 23 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਨ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ 2 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਚੇਤੂ ਰਾਮ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1955 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਆਸਾ ਨੰਦ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਵੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, (ੲ) ਕਿ ਚੇਤੂ ਰਾਮ, ਦਾ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1955 ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ; (ਅ) ਕਿ ਆਸਾ ਨੰਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ (ਸੀ) ਕਿ ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਨੇ ਘਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ।

ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਸਾ ਨੰਦ ਨੂੰ ਅਹਾਤਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਅਣਜਾਣਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਹਾਤਾ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੁਕਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਟੋਡੀਅਨ ਨੂੰ 1 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਆਸਾ ਨੰਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਸਾ ਨੰਦ ਸਿਰਫ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, 1 ਜੁਲਾਈ, 1957 ਤੋਂ 30 ਜੂਨ, 1960 ਤੱਕ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਕਮ 72 ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਜੁਲਾਈ, 1957 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ, ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਸਾ ਨੰਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ 'ਤੇ, ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1 ਜੁਲਾਈ, 1957 ਤੋਂ 30 ਜੂਨ, 1960 ਤੱਕ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ 74 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁਪਏ 72 ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 2 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰੁ. 6-8-0 ਵਿਆਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਰੁ. 15 ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਆਸਾ ਨੰਦ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ:-

(1) ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਹੈ?

(2) ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ?

(3) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ, ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

(4) ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ?

ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਸਾ ਨੰਦ ਨੂੰ 1959 ਵਿੱਚ ਕਨਵੈਨੈਂਸ ਡੀਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਸਮੇਂ, 26.38 ਰੁਪਏ ਐਨਪੀ., ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਨਿਗਰਾਨ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਪਏ ਸਨ। ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਚੰਗੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਮਝਿਆ। 26.38 ਰੁਪਏ ਐਨਪੀ. ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰਕਮ ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਤੱਕ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਗਜੀਵਿਟ ਆਰ/3 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫ਼ਸਰ, ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 56-6-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ 56-6-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਗਸਤ, 1954 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਰੰਮਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 1 ਜੂਨ, 1957 ਤੋਂ 30 ਜੂਨ, 1960 ਤੱਕ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ 31 ਮਈ, 1957 ਤੱਕ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ

ਰਕਮ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਕਿਰਾਇਆ ਬਕਾਇਆ" ਸੀ। ਪਾਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਟੈਂਡਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਦੋਵੇਂ ਆਸਾ ਨੰਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 2 ਅਧੀਨ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ , ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਚਨਚੇਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਸਰਕਾਰੀਆ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ "ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਬੇਹੋਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ," ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, 1960 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 652, ਵਿੱਚ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਉਦੇਸ਼ਹੀਣ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

ਚੇਤੂ ਰਾਮ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐਨ. ਸੇਠ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਧੀਨ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ

ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸਰਧਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪਰਸ ਰਾਮ (1), ਅਤੇ ਸਰਧਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪਰਸ ਰਾਮ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਸੀ. ਐਂਡ ਆਰ.) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਮਾਮਲਾ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 29 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਉਹ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1955 ਸੀ, ਨਾ ਕਿ 23 ਨਵੰਬਰ, 1959, ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਕੀਲ ਕੋਲ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

(1) 1961 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 716
(2) 1961 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 769

ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1886 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਲਾਰਡ ਵਾਟਸਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ "ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਦਾ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ, ਆਪਣੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜੱਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਲਸ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੋ; ਲੈਡਗਾਰਡ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਬੂਲ (1), ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਏ ਜਿੱਥੇ ਜੱਜ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਰਾਮ (2) ਵਿਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਟੇਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਬੈਕਟ, ਜੇ. ਜੇ.) ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹਨ:-

ਪੰਨਾ 207 'ਤੇ ਗੁਰਦੇਓ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰੀਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਦਰੀਕਾ ਸਿੰਘ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕਰਜੀ, ਜੇ. ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਦੀ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਅਤੇ ਉਹ ਢੰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ. 9 ਸਾਰੇ। 191 ਪੰਨਾ 203 36 ਕੈਲ 193 (2) ਏਆਈਆਰ 1943 ਲਹ 12

ਇਹ ਅੰਤਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੈਨਰੀ ਪੀਟਰ ਪੇਸਾਨੀ ਬਨਾਮ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਫਾਰ ਜਿਬਰਾਲਟਰ (1) ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਐਕਸ-ਪਾਰਟੇ ਪ੍ਰੈਟ (2), ਅਤੇ ਐਕਸ-ਪਾਰਟੇ ਮਈ (3) ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਲਈ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਧਿਕਤਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ; ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਣਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਿਗਾੜ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਵੇਗਾ।

(1) (1874) ਐਲ.ਆਰ. 5 ਪੀ.ਸੀ. 516
(2) (1884) 12 ਕਿਊ.ਬੀ.ਡੀ. 384
(3) (1884) 12 ਕਿਊ.ਬੀ.ਡੀ. 497

ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਮਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੀ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ; ਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਚਮਨ ਪਾਸਵਾਨ ਆਦਿ (1)। ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਨਾਲ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਹੈ," ਰਾਮ ਲਾਲ ਹਰਗੋਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ (2)। ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਂ 'ਤੇ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਲੇਮਬਿਕ ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਦਿ ਵਰਕਮੈਨ (3) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਬਦਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਨਾਗਰਮਲ (4) ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੱਜ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਮੈਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਐਸ.ਸੀ. 340
(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 51 ਕੈਲ. 361
(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ. 647
(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 ਐਸ.ਸੀ. 559

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਕੋਚ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ, ਬਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਜਨਤਾ ਦੇ ਟਾਲਣਯੋਗ ਨਮੋਸ਼ੀ ਲਈ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ, ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਵੱਡੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜਿਸਦਾ ਵਰਣਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਹਾਦੇਓਲਾਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ-ਜਨਰਲ (1) ਵਿੱਚ, "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ" ਹੋਣਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਫੈਸਲਾ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵਧੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰਿਅਮ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ, ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਇਸ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਾਂਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ, ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੇਰੀ ਨਿਮਰ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਜੋ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਗੁਣ ਹੈ ਸਾਡੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ (ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਜਾਂ ਜੱਜ) ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਜਾਂ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਦਾਹਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਸ.ਸੀ. 936

ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਵ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਰਕਪੂਰਨ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਤਕਨੀਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਮੱਗਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, ਉਸ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਹੈ, ਜੋ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ

ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਸਲ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵੈਇੱਛਤ ਅਧੀਨਗੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿਣਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰ ਜਾਂ ਐਸਟੋਪਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਹੈ (ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ)।

ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਧਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਅਰਥਾਤ, 1961 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. ਪੰਨਾ 716 ਅਤੇ 769 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ।

ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੁੜ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 11 ਦਸੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਿਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਰ.ਐਸ.

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ -

ਉਰਮਿਲਾ ਰਾਣੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।